Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Enhet Kirurgi utanför akutsjukhus
Karin Dunér Lindqvist

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2026-04-07

HSN 2026-0295

Avtalsutskottet

Höjd ersättning inom vårdval specialiserad urologi

Ärendebeskrivning
Ärendet innehåller förslag till höjning av ersättningen inom vårdval specialiserad urologi i enlighet med uppdrag i Budget 2026 (RS 2025–0026).

Beslutsunderlag
Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Förfrågningsunderlag för vårdval specialiserad urologi

Förslag till beslut
Avtalsutskottet beslutar följande:

1. Justering av ersättningen i vårdval specialiserad urologi godkänns.

2. Det reviderade förfrågningsunderlaget börjar gälla från och med den 1 maj 2026.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund
Vårdval urologi infördes 2016. En större justering av ersättningsnivåer inom vårdvalet gjordes i november år 2016. Därefter har ersättningsnivåerna justerats vid ytterligare tillfällen för enskilda uppdrag, senast 2023. Sedan införandet har antal vårdgivare i vårdvalet varierat mellan 10 och 13. Idag finns 11 godkända vårdgivare. Den geografiska placeringen av vårdgivarna är i huvudsak i de centrala delarna av länet.

Inom ramen för vårdvalets uppdrag utförs primära urologiska utredningar och diagnostik av både benigna och maligna tillstånd hos vuxna och barn under 15 år med genomgången pubertet. Vidare görs enklare operationer som är lämpade för dagkirurgi i öppenvård, uroterapeutiska behandlingar samt transuretal resektion av prostata (TUR-P).

Vårduppdraget inom vårdvalet består idag av fem uppdrag: ett obligatoriskt basuppdrag som utförs av samtliga vårdgivare i vårdvalet och fyra så kallade valbara tilläggsuppdrag:

- dagkirurgiska operationer
- transuretal resektion av prostata
- avflödesbefrämjande minimalinvasiva åtgärder
- uroterapeutisk utredning och behandling.

Merparten av vårdvalets öppenvårdskontakter rör patienter med godartad prostataförstoring, andra benigna tillstånd i urinorganen, förhudssjukdomar och sjukdomar i penis, urinretention (oförmåga att tömma blåsan). Antalet vårdkontakter med patienter med cancerdiagnos har ökat sedan vårdvalet infördes.

Mellan åren 2017–2025 ökade kostnaderna för vårdvalet med drygt 320 procent från 58 till 245 miljoner kronor. Ökningen var störst i början av perioden, mellan åren 2022–2025 ökade kostnaden med 28 procent från knappt 192 miljoner kronor till 245 miljoner kronor. Mellan 2022–2025 ökade också andelen läkarbesök inom vårdvalet med 23 procent.

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutade i april 2025 om en inriktning för specialiserad urologi inom Region Stockholm (HSN 2024–0339). Av inriktningen följer att vårdval specialiserad urologi ska revideras för att intentionerna i inriktningen för den urologiska vården ska realiseras.

Överväganden
Förvaltningen bedömer att nuvarande ersättningsnivåer inom vårdvalet i viss utsträckning kan behöva ses över för att säkerställa att de fortsatt är ändamålsenliga i förhållande till verksamheternas resursbehov. Mot bakgrund av förändrade kostnadsförutsättningar över tid finns anledning att pröva om ersättningsnivån även framöver ger goda förutsättningar för vårdgivarna att bedriva verksamhet enligt uppdraget.

I dialoger med befintliga vårdgivare har det även framkommit synpunkter kring ersättningens nivå och hur den förhåller sig till kostnadsutvecklingen, vilket förvaltningen har tagit med i den samlade bedömningen.

Budgetuppdrag 2026 avseende höjning av ersättningsnivåer
Inom ramen för 2026 års budget har hälso- och sjukvårdsnämnden fått i uppdrag att tillföra 100 miljoner kronor för höjning av ersättningsnivåer inom olika vårdval. Förvaltningen bedömer att en höjning av vårdvalets

samtliga ersättningar med 5 procent, med undantag för ersättningen för ”distanskontakt, läkare”, motsvarande 12 miljoner kronor baserat på vårdvalets kostnadsutfall 2025, bör avsättas för att höja ersättningarna inom vårdval specialiserad urologi.

Revidering av förfrågningsunderlaget 2026
Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutade i april 2025 om en inriktning för specialiserad urologi inom Region Stockholm (HSN 2024–0339) samt att vårdval specialiserad urologi ska revideras. Hälso- och sjukvårdsförvaltningen kommer under 2026 att fortsätta arbetet med att revidera villkoren och uppdraget inom vårdval specialiserad urologi för att intentionerna i inriktningsbeslutet för den urologiska vården i Region Stockholm ska realiseras. Detta innefattar bland annat att benign vård samt malignitetsutredning fortsatt ska ingå i uppdraget, att kravställning och uppdragsstruktur ska ses över, samt att anvisningar kring strukturerade patientflöden och utökad samverkan inom prostatacancervården ska införas.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen ser fördelar med att höja ersättningen under 2026 i väntan på ytterligare revidering av förfrågningsunderlaget, för att i samband med detta eventuellt justera ersättningen och särskilt rikta ersättning mot olika besökstyper i vårdvalet. Utgångspunkten för sådana justeringar är dock att de sker inom befintlig ekonomisk ram, inklusive utökningen med motsvarande 12 miljoner, under förutsättning att uppdraget som helhet är oförändrat.

Ekonomiska konsekvenser
Det föreslagna beslutet om att uppräkna ersättningarna inom vårdval specialiserad urologi med fem procent bedöms öka de totala kostnaderna för vårdvalet med motsvarande 12 miljoner kronor på årsbasis, givet samma patientunderlag och antal vårdkontakter som år 2025. Kostnadsökningen ryms inom hälso- och sjukvårdsnämndens ekonomiska ram då medel tillskjutits i Budget 2026.

Konsekvenser för patientsäkerhet
Det föreslagna beslutet bedöms bidra till att leverantörerna inom vårdvalet har fortsatt möjlighet att säkerställa patientsäker vård.

Konsekvenser för jämlik och jämställd vård
Det föreslagna beslutet bedöms bidra till att leverantörerna inom vårdvalet har fortsatt möjlighet att säkerställa jämställd och jämlik vård.

Miljökonsekvenser
Det föreslagna beslutet innebär oförändrade konsekvenser för miljön.

Administrativa konsekvenser
Det föreslagna beslutet innebär oförändrade administrativa konsekvenser.

Anders Ahlsson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Eva Bring
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Akten

Godkänd av Anders Ahlsson, 2026-04-07